

یکی از علمای اسلام بنام ابن جوزی در کتاب خود بنام «التلیس»

در باره نبرد انسان در برابر شیطان برای حفظ قلبی و روحی خود از دسایس و حملات او چنین مینویسد: (قلب انسان مانند قلعه است که دیوارها دارد و این دیوارها دروازه های دارند که قابل شکست استند. در بین این قلعه عقل وجود دارد. پهلوی این قلعه جاهای هستند که شهوات وجود دارند. ابلیس در اطراف این قلعه جا میگیرد بدون اینکه از او جلوگیری شود. و نبرد

بین ساکنان قلعه و ساکنان اطراف قلعه شروع میشود. و ابلیس دائماً در گرد این قلعه میگردد تا خلاء پیدا کند که از آن پاسبان بی خبر است، تا بتواند از طریق این خلاء قلعه را تسخیر کند. پس پاسبان مکلف است تا مواظب همه درها باشد و حامی نقاط ضعیف قلعه که از آنسو آسیب خواهد رسید باشد. پاسبان نمیتواند حتی لحظه بی بیاساید، چرا که دشمن لحظه بی هم نمی آرامد. مردی از الحسن الصبری پرسید آیا شیطان میخواهد؟ بجوابش گفت اگر شیطان داشت میخواید، آنگاه امکان راحت برای ما میبود. این قلعه قلب به یاد و ایمان به الله تعالی روشن است. در این قلعه آئینه است که توسط آن پاسبان قلعه همهء اتفاقات اطراف خود را دیده میتواند. دود آلود نمودن این آئینه یکی از اولین کاریست که شیطان انجام میدهد. و اما ذکر الهی شیطان را دفع میکند و آئینه قلب را منزه میسازد. دشمن با وسایل مختلف بر قلعه میتازد، گاهی رانده میشود و گاهی به داخل شدن به قلعه دست می یابد. به این کار موفق میشود، یا به دلیل اینکه بر قلعه صدمه وارد نموده و خلاء یافته، یا به نسبت اینکه پاسبان را در اسارت در آورده، و یا اینکه پاسبان تسلیم او و خواسته های نفسانی خود گردیده.) این یک مثالیست از امام ابن جوزی که چطور شیطان بر قلب حمله میکند. درین نمونه که قلب مانند قلعه است و شیطان مانند دشمنی، پاسبان و دیوارها به ایمان، اعمال نیک و ذکر الله عزوجل تشبیه شده است. اعمال ناشایسته ایمان قلب را ضعیف نموده و آنرا در تشخیص درست از نا درست عاجز میسازد. استدعا داریم که خداوند ما را از حملات شیطان در امان داشته قلوب ما را با ایمان خدشه نا پزیر حفظ کند. آمین